

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger ved Haraldsplass Diakonale Sykehus AS (HDS)

I dette notatet redegjør vi for HDS arbeid med aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og etisk handel i tråd med kravene i «Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold» (åpenhetsloven), jfr. §5 om plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger.

Om HDS

Haraldsplass Diakonale Sykehus AS er et av tre store private, ideelle sykehus i Norge, og er 100% eid av Haraldsplass Diakonale Stiftelse. Sykehuset er en viktig del av det offentlige helsetilbudet gjennom driftsavtale med Helse Vest RHF.

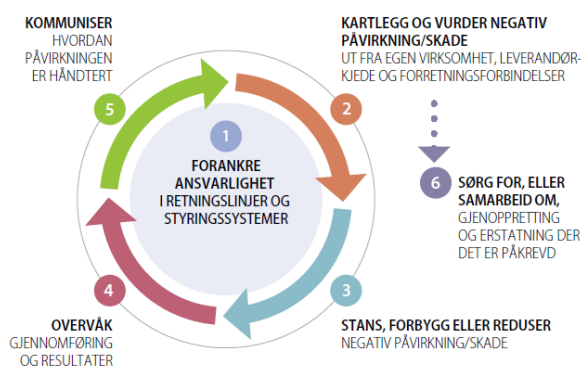
Sykehuset tilbyr spesialisthelsetjenester innen indremedisin, kirurgi, ortopedi og radiologi med tilhørende poliklinisk aktivitet. Vi har spesialkompetanse innen geriatri, og har øyeblikkelig hjelp funksjon innen indremedisin og kirurgi.

De etiske retningslinjer ved Haraldsplass Diakonale Sykehus skal være med å skape bevissthet om vårt verdigrunnlag, og at den enkelte medarbeider skal utføre sitt arbeid i tråd med dette. De ansatte skal forholde seg til de til enhver tid gjeldende lover, regler og retningslinjer som regulerer sykehusets virksomhet og deres rolle som ansatte i en helseinstitusjon.

Aktsomhetsvurdering

Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner. HDS har utført aktsomhetsvurderinger etter definisjonen i «OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv». Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis.

FIGUR 1. AKTSOMHETSVALDERINGSPROSESSEN OG STØTTETILTAK

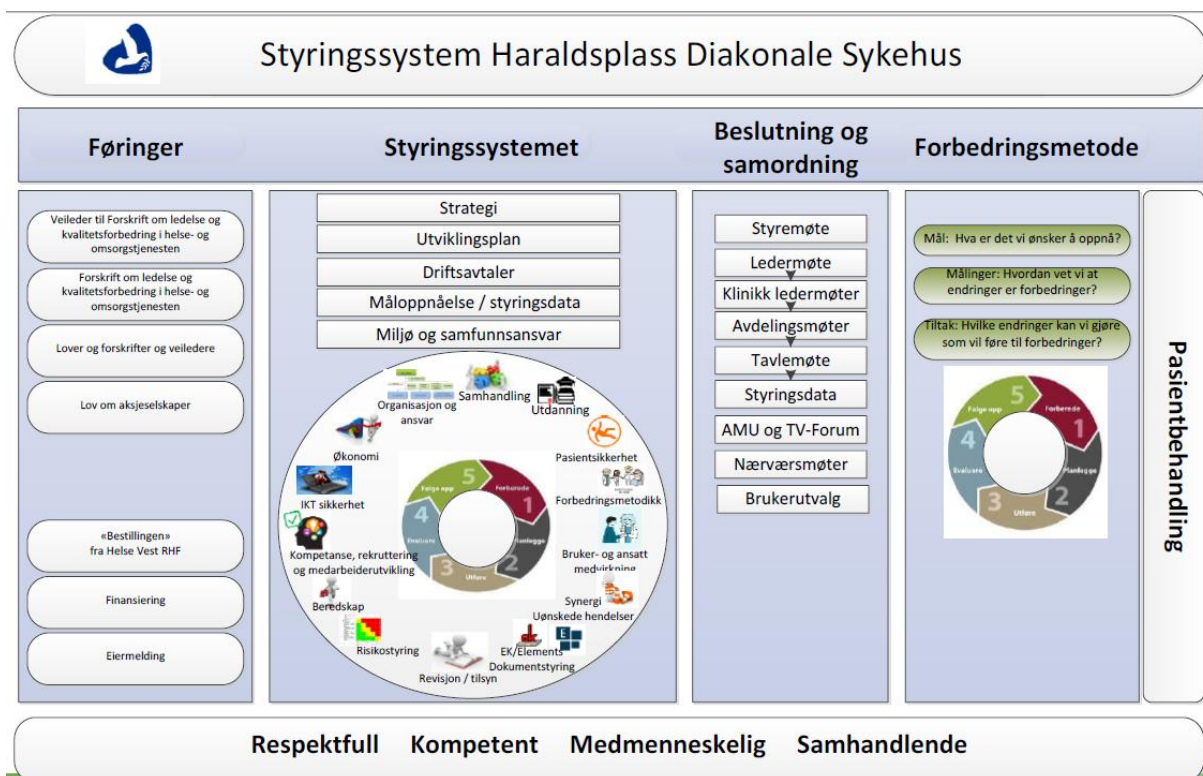
OECDs VEILEDER FOR AKTSOMHETSVALDERINGER FOR ANSVARLIG NÆRINGSLIV

1. Forankring av ansvarlighet på HDS

Ansvarlig virksomhet innebærer blant annet å identifisere og håndtere vesentlige risikoområder, forankre arbeidet i styret, innlemme det i selskapets mål, strategi og retningslinjer, samt å følge internasjonalt anerkjente retningslinjer, prinsipper og konvensjoner. Sårbarhetsvurdering og risikostyring er en del av dette.

Arbeidet med risikokartlegging- og samfunnsansvar inngår som en del av den helhetlige virksomhetsstyringen ved HDS. Formålet med styringssystemet på HDS er å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, og at krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves. Kravet til styringssystem er hjemlet i flere lover og nærmere regulert i ny forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenesten.

HDS har revidert sine retningslinjer, prosedyrer og rutiner for å håndtere faktiske og mulige negative konsekvenser for de hensyn åpenhetsloven skal ivareta.

Gjennom prosessen «ledelsens gjennomgang» vil styret og ledelsen ved sykehuset minst en gang årlig systematisk gjennomgå og vurdere hele styringssystemet opp mot tilgjengelig statistikk og informasjon om virksomheten.

HDS deltar også gjennom sin eier, Haraldsplass Diakonale Stiftelse, i Rafto-stiftelsens «Future Proof»-nettverk som tilfører rammeverk, arbeidsmetodikk og kompetanseheving som setter oss i stand til å prestere enda bedre på dette feltet (<https://fproof.no/om-future-proof/future-proof-plakaten>)

2. Kartlegging og vurdering av eventuell negativ påvirkning og skade (faktiske og negative avvik)

Det er risiko for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter i globale leverandørkjeder, herunder tvangsarbeid, barnarbeid, mangel på fagforeningsfrihet og diskriminering. Sentralt i åpenhetsloven som ble satt i verk 1. juli 2022, er å kunne identifisere og prioritere risiko i leverandørkjeder. En leverandørkjede (ref. definisjon i rapport fra NSM «Risiko 2023») omfatter alle ledd i kjeden av leverandører og underleverandører som leverer eller produserer varer, tjenester eller andre innsatsfaktorer som inngår i en virksomhets leveranse av tjenester eller produksjon av varer fra råvarestadiet til ferdig produkt.

HDS gjør størstedelen av sine innkjøp via Sykehusinnkjøp HF. Sykehusinnkjøp HF gjør overordnede aktsomhetsvurderinger for deretter å prioritere hvilke anskaffelser det må settes ekstra strenge krav i- og som bør følges opp gjennom avtaleforvaltningen i etterkant. Som utgangspunkt for risikovurderinger er det særlig vektlagt hvilke land varer er produsert i. Et eksempel på en anskaffelse som vil bli prioritert for særlig høye krav og oppfølging, er typisk hvor produktene er produsert i lavkostland med høy risiko for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter og hvor produktene er produsert med mer menneskekraft enn maskiner. HDS viser til Sykehusinnkjøps aktsomhetsvurderinger for den delen av vår leverandørkjede som kommer fra leveranser fra dem (<https://www.sykehusinnkjop.no/om-oss/samfunnsansvar>). Tilsvarende for Helse Vest IKT AS ([Styret - Helse Vest IKT \(helse-vest-ikt.no\)](#)) som står for alt IKT-utstyr til Haraldsplass Diakonale Sykehus AS, og er underlagt Helse Vest RHF. Som offentlig innkjøper har de ansvar for å sikre at ILOs kjernekonvensjoner og grunnleggende menneskerettigheter blir respektert i hele leverandørkjeden.

For de innkjøpsleveransene HDS har utenom Sykehusinnkjøp HF, er dette primært fra de samme leverandørene som Sykehusinnkjøp anvender. Innkjøpet er for å supplere med egne produkter på inngåtte avtaler. Her gjelder Sykehusinnkjøps aktsomhetsvurderinger tilsvarende for vurdering av risiko ved disse leverandørene.

HDS er ikke eier av sykehusets bygningsmasse, men har en egen driftsavdeling som foretar innkjøp i denne forbindelse. I egenskap av leietaker og den som drifter bruken av eiendommen, vil HDS foreta aktsomhetsvurderinger som beskrevet over. Eier av bygget er imidlertid Haraldsplass Diakonale Stiftelse, som for øvrig også er eier av sykehuset. Stiftelsen vil stå ansvarlig for anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter når det dreier seg om forhold knyttet til rollen som eier av byggene. HDS legger til grunn stiftelsen sin aktsomhetsvurdering i denne sammenheng ([Åpenhetslov / Future-Proof - Haraldsplass Stiftelsen](#)).

Øvrige leverandører til HDS er kategorisert etter vesentlig volum og betydning. HDS har prioritert dialog med de største samarbeidspartnere etter risikoanalysen. De er kategorisert og kartlagt etter hvor de har sin virksomhet lokalisert, og produksjonsland for varen og tjenesten. Det er grunn til å anta at en del av innsatsfaktorene i kraft av råvarer til disse, er fra land som kan kategoriseres som høyrisiko. Grunnlaget for vurdering er innhenting basert på leverandørenes oversikt over egen leverandørkjede. Ikke alle leverandører har svart ut forespørselen om innsikt i deres leverandørkjede, gjerne begrunnet i at deres rapportering følger andre standarder. HDS har antageligvis samarbeidspartnere som ikke har full kontroll på alle ledd i egen leverandørkjede, spesielt i forhold til råvareproduksjon og underleverandørers videre leverandørkjeder. Det er foreløpig ikke avdekket faktiske eller

negative konsekvenser hos våre leverandører, eller brudd på menneskerettigheter eller kritikkverdige arbeidsforhold gjennom vår leverandør oppfølging.

Sykehuset vil foreta videre leverandør oppfølging av eksisterende leverandører gjennom året for å kartlegge og avdekke ytterligere forhold hos eksisterende. HDS vil gjennomføre prekvalifisering av alle nye, mulige samarbeidspartnere med henblikk på å kartlegge og avdekke risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Alle nye kontrakter/avtaler skal inneholde krav til leverandørens egenerklæring og signering av HDS sin adferdskodeks for leverandører. For eksisterende avtaler vil det legges til nytt vedlegg ved fornyelse som omfatter etisk retningslinjer inkl. kartlegging av brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørens verdikjede.

Interne tiltak:

Internt vil HDS heve kompetansen hos nøkkelpersoner i relevante innkjøpsfunksjoner for å sikre sykehusets samlede evne til å best mulig kartlegge og vurdere leverandørkjeder ved prekvalifisering, avtaleinngåelse og evaluering av leverandører etter lovens intensjon. Disse skal ha en felles forståelse for hvordan sykehuset jobber med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det utvikles tilhørende rutiner for avvikshåndtering, inkludert registrering av avvik, granskning og oppfølging av leverandører hvor avvik oppdages.

Sykehuset har etablert en ny rutine på hvem som skal svare på innsynsforespørsler i henhold til informasjonsplikten for å håndtere informasjonskrav etter loven www.haraldsplass.no/samfunnsansvar.

Sykehuset ønsker at terskelen for å varsle om kritikkverdige forhold skal være så lav som mulig. Det er derfor etablert en varslingskanal som er tilgjengelig både for sykehuset egne ansatte og for eksterne interessenter. Kanalen for varslings er tilgjengelig på selskapets hjemmeside www.haraldsplass.no/samfunnsansvar.

Bergen 8.juni, 2023

Jørn-Henning Theis
Styreleder

Vigdis Anita Gåskjenn
Styrets nestleder

Dagrun Waag Linchhausen
Styremedlem

Torill Eidsheim
Styremedlem

Victor D. Norman
Styremedlem

Søren Vindfeld
Styremedlem

Siw Øfstegaard Heimdal
Styremedlem

Susann Muri
Styremedlem

Kjerstin Fyllingen
Adm. direktør